

La rajola de la bòbila desballestada

>> El rajol d'aigua que brolla de la font de Can Corominas, a Sant Gregori.

Fotos > **LLUÍS SERRAT**

Text > **MAR CAMPS I MORA**, periodista

A en Lluís li interessa el patrimoni perdut: edificis irrecuperables en racons de mal arribar. Cases senyorials encantades, bòbiles que cauen a trossos, capelles profanades, mines enmig del bosc, una emissora de ràdio ianqui en una llarguíssima platja empordanesa. Totes aquestes construccions tenen alguna semblança. Per entrar-hi, per exemple, has d'anar ben calçat i has d'anar amb compte de no esgarrinxar-te ni empassegar, perquè tot està farcit de clots i bardisses, rajoles escapçades,

matalassos, llaunes de cervesa, bosses de patates i rampoines vàries... La majoria fan basarda. També llàstima: les ruïnes moltes vegades duren més que la glòria. Són racons prohibits on els adolescents van a petonejar-se, a fer el gamberro, a parlar amb esperits.

Dos diumenges d'*istiu*, amb en Lluís anem a voltar. La primera parada? La font de Can Corominas, a la vall de Llémena, a Sant Gregori. No hi ha ni un panell informatiu que expliqui la història d'aquest edifici, aixecat amb còdols i amb acabats de maó, però de la

>> La font picant de Can Corominas, a Sant Gregori.

font encara raja aigua del color del ferro. I encara *voleiem* més. Ens colem a la torre Mirona de Salt. Envoltada de fàbriques, la masia passa desapercebuda, tot i que el polígon porti el seu nom. També saltem la finestra de la capella del palau dels comtes de Berenguer a Bescanó. El palau té una balconada acollonant. No s'hi pot accedir: cadenats hi barren el pas. Sí que es pot entrar a la capella: la cripta de marbre ha estat profanada. Les fornícules s'han quedat sense sants; els vitralls, tots esberlats. No són ni les dotze del migdia que ens plantem a Can Busquets, o a la Villa María Victoria, de Sils. Un casalot altiu, de més de tres plantes, enmig del no-res. Diuen que aquí se senten veus, laments, crits de dones. Hi ha un arbre centenari que ho ha vist tot. S'explica que una jove hi va morir penjada.

Un altre diumenge, en ple mes d'agost, reprenem la ruta. Aquest cop, per l'Empordà. Començant per Radio Liberty, l'emissora nord-americana establerta a la nostra costa per enviar missatges anticomunistes durant la Guerra Freda. El 25 de maig del 2001, l'antena es va apagar. És una pena que, avui, tan sols

quedi la carcassa, l'esquelet, de les instal·lacions. En aquest sentit, les fotos d'en Lluís són quasi un acte de militància. Ell vol que el passat ens interpelli: per què s'han deixat perdre les mines d'Osor o Radio Liberty? La qüestió ara és conservar el patrimoni que ens queda.

Hi ha una furgoneta a dins de la Bòbila d'en Soler de Vilafant, i preguntem si hi podem entrar, però ens fan fora de males maneres. Ves a saber què hi fan, allà dins. Rajoles, segur que no. Pugem al cotxe, ens dirigim a la rajoleria de Llampaias, Can Xic. Està desballestada però encara hi ha màquines. Sembla que l'activitat s'hi hagués acabat d'un dia per l'altre. Com si els treballadors, una tarda normal i corrent, haguessin deixat les coses pensant que hi tornarien l'endemà. I no. Comentem això, mirem el rellotge: ja n'hi ha prou per avui. Arrepleguem un parell de rajoles o tres abans de guillar. Tenen unes lletres, la insígnia de la bòbila, que no sabem què volen dir. Fem via per una drecera plena de males herbes. *Càsum* si pesen, les rajoles. Les *entafunyem* al maleter. «Seran un record», diem.

>> La torre Mirona de Salt.

>> Palau dels comtes de Berenguer a Besanó.

>> *Villa María Victoria de Sils.*

>> Radio Liberty a Pals.

>> Bòbila d'en Soler de Vilafant.

>> Can Xic, rajoleria de Llampaiés.